

In memoriam Adelbert Roessingh

Op 16 oktober is een van onze oudste parochianen, Albert (Adelbert) Roessingh in Zaandam overleden. Hij is 96 jaar oud geworden.

Albert werd in 1929 geboren in Oosterbeek, waar hij woonde tot de slag om Arnhem in 1944. De oorlog was een dramatische periode voor het gezin: zijn moeder overleed en zijn zus werd in een veldhospitaal gedood door een granaatscherf. De familie vluchtte naar Wapenveld, waar Albert troost vond in de schoonheid van de natuur. Op zijn zestiende begon hij een plantenverzameling, die hij zijn hele verdere leven heeft uitgebouwd, ook met bijen en zweefvliegen. Hij was een enthousiast lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, de Vereniging van Veldbiologie en de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Tot op hoge leeftijd

zette hij zich in voor het onderhoud van de Kalverpolder in de buurt van de Zaanse Schans.

Ook in zijn werkende leven zette Albert zich in voor verzamelingen: hij werkte lang als archivaris bij het Rijksarchief in Den Haag en hielp later gemeenten hun archieven op orde te krijgen.

Albert groeide op in de Remonstrantse Kerk, maar keerde zich later tot de Oud-Katholieke Kerk, die al sinds de 19^e eeuw een bijzondere band met de Orthodoxie onderhoudt. Hij was ook een groot liefhebber van Dostojewski. Rond 1979 leidde dit tot een opname in de Orthodoxe Kerk door Archimandriet Pachom in het klooster in Sint-Hubert.

Albert werd lid van onze parochie. Dat was nooit exclusief: hij onderhield contacten met veel Nederlandstalige parochies, kloosters en geestelijken. Hij had een brede visie van de Orthodoxie en streefde naar een inbedding daarvan in de Nederlandse cultuur en taal. Vol enthousiasme zette hij zich dan ook in voor de Vereniging van Orthodoxen, opgericht in 1979 als een ontmoetingsplek voor Orthodoxe christenen van verschillende jurisdicties (in die tijd bestonden er vrijwel geen formele kerkelijke contacten en waren leken de drijvende kracht achter toenadering). Tussen 1982 en 2013 was hij een regelmatige auteur in het “Jaarboek” van de Vereniging (zie hieronder).

Zoals veel generatiegenoten nam Albert de liturgische diensten uiterst serieus. Hij had alle liturgische uitgaven van het klooster in Den Haag (en later het klooster in Asten) in bezit en bereidde zich er mee voor op de dienst. Vooral bijzondere diensten (Lijdensweek, hoogfeesten, Koninklijke Uren van Kerst en Theofanie) volgde hij nauwgezet, het boek in de hand. Hij sprak graag met vader Alexis en Moeder Maria over de best mogelijke vertalingen, waarbij hij soms principiële – om niet te zeggen onverzettelijke – standpunten in kon nemen. Zijn overtuiging dat het woord “glorie” een betere vertaling is van het Griekse “doxa” dan de meest gebruikte termen “eer” of “heerlijkheid” heeft het niet gehaald; zijn opmerking over een vertaalfout in psalm 50 (het psalmenboek van Den Haag spreekt van “het gebeente dat

Gij hebt verbrijzeld”) is o.a. in het Gebedenboek van Amsterdam gecorrigeerd in “het gebeente, dat verbrijzeld was”.

Eén van de meest principiële kwesties voor Albert betrof het gebed van de laatste startsen van het Optina-klooster. Het gebed luidt onder anderen dat “alles geschiedt volgens Uw heilige wil.” Dit was voor Albert onacceptabel; het kwaad dat geschiedt kon volgens zijn stellige overtuiging niet van God afkomstig zijn, ook niet als God het niet actief liet plaatsvinden, maar het toeliet. Hij schrijft “Als ik kwaad toelaat bij een ander, om welke reden dan ook, ben ik laakbaar, zo niet strafbaar. Dit kan dus nooit op God van toepassing zijn.” Op zijn verzoek nam vader Alexis een voetnoot op in het gebedenboek (“‘wil’ in de zin van de goede, heilvolle wil van God, Die voor allen de redding wil. De menselijke wil kan deze redding aannemen, maar ook afwijzen”). Dit was voor Albert echter onvoldoende: bij de heruitgave van het Gebedenboek in 2011 vroeg hij expliciet om te bevestigen dat de heruitgave niet namens hem geschiedde. Met hetzelfde vuur streed hij voor het lezen van het Lukas-Evangelie in de Metten van Kerst zoals gebruikelijk in de meeste Westerse kerken.

Dergelijke uitspraken waren tekenend. Albert nam geloofsvragen niet zonder slag of stoot aan – hij probeerde deze te doorgronden en te omarmen. Bij het uittypen van de Nederlandse vertaling van de catechismus “De Levende God”, beschrijft hij:

“Het eerste hoofdstuk en het eerste deel behandelt zoals te verwachten is, de schepping – en direct wordt gezegd dat God in eerste instantie alles uit het niets schiep. Hier begint al direct het denken. Want hoe moet ik dat begrijpen: ‘scheppen uit het niets’? De ene vraag leidt direct naar de andere. En de ene oplossing kan diametraal tegenover een andere komen te staan, totdat ik beide oplossingen zozeer in hun betekenis doorgrond dat ik zie hoe zij met elkaar samenhangen.”

(Inleiding van de site voor Filosofische bezinning op de (oosterse) Orthodoxie in geloof, spiritualiteit en liturgie)

“Hier begint al direct het denken!” Deze woorden tekenen Albert ten voeten uit. Over de jaren heeft hij veel overdenkingen op papier gezet, in de vorm van artikelen of kleine brochures. Verschillende hiervan zijn te vinden op de site “[Filosofische bezinning op de \(oosterse\) Orthodoxie in geloof, spiritualiteit en liturgie](#)”. Albert nam ook vol enthousiasme deel aan de inhoudelijke activiteiten die gedurende de decennia plaatsvonden binnen en buiten de parochie: diensten, Bijbelstudie, studiegroepen, parochieweekends, activiteiten van de Vereniging van Orthodoxen, de West-Europese congressen van de *Fraternité Orthodoxe* en vanaf het begin in de jaren 90 het Orthodox Informatiecentrum. Met Bernard Frinking memoriseerde hij het Marcus-Evangelie. Veel gelovigen werden zo vrienden en broeders. Hij werd bijvoorbeeld de peetvader van de zoon van een andere actieve parochiane, Galina Rol. Nog in 2022 schreef hij een “in memoriam” voor een andere vriendin in Christus, onze voormalige kerkvoogd Karin Boysen. De Orthodoxe beeldhouwer Serafim Oddens maakte op zijn verzoek een prachtig grafmonument.

Een ander onderwerp waar hij zich met hart en ziel voor inzette, waren vluchtelingen. Vanaf 2001 nam hij deel aan de organisatie van gebedswakes bij de muren van het centrum voor vreemdelingendetentie bij Schiphol. Met de steun van verschillende priesters en gelovigen kwamen tot 40 Orthodoxe gelovigen bijeen om te bidden voor de gedetineerde vluchtelingen.

Essentieel voor Albert was dat er tijdens zulke diensten werd gewierookt in de richting van de ingesloten, als teken dat elk mens een ikoon Gods is.

De laatste jaren werd het moeilijker om aan activiteiten deel te nemen. Maar Albert bleef regelmatig naar de kerk komen, waar hij iedere keer weer genoot van de deelname aan de dienst en het contact met de parochianen. Op 23 oktober komt hij voor het laatst, zodat wij als gemeenschap afscheid van hem zullen kunnen nemen. We zullen zijn doordringende, heldere ogen en zijn warmte missen.

We wensen Alberts vrouw Wilma, zijn kinderen en zijn kleinkinderen sterkte met het overlijden van deze bijzondere persoonlijkheid. Ter afsluiting enkele woorden van Albert over hoe hij zich de ontmoeting met de Heer voorstelde:

“Aangezien wij door de zondeval uit God ‘weggefallen’ zijn, kan Hij ons alleen bereiken als wij ons voor Hem openstellen. Voor zoverre ons dat lukt, laten wij God zijn Wie Hij is en introniseren wij Hem. Dan kunnen wij inderdaad zeggen, ja zingen: ‘De Heer is Koning, met majesteit heeft Hij zich bekleed.’

Omdat wij door de zondeval uit Hem weggefallen zijn, kan Hij niets voor ons doen – tenzij en in zoverre het ons lukt ons voor Hem open te stellen en Zijn openbaring als openbaring te aanvaarden. God respecteert immers onze vrijheid, Hij wil dat wij als vrije mensen tot Hem komen. En als het ons lukt ons werkelijk voor Hem open te stellen – en hoe moeilijk is dat – en tot Hem te komen, zal Hij ons geenszins van Zich afstoten.”

Gedachten over wat openbaring eigenlijk is..., v/h Jaarboek 2013

Eeuwige gedachtenis!

Teksten van Albert:

<http://orthodoxfilosofischebezinning.nl/index>

- Een stuk geschiedenis – De Lage Landen en de Orthodoxie (Jaarboek 1982 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)
- Orthodoxie in de Nederlanden (Jaarboek 1989 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)
- Een stuk geschiedenis. Joannes Antonius Seinerus, eerste orthodox in de Lage Landen (1668-1745) (Jaarboek 1989 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)
- Basisellende en heilsopenbaring (Jaarboek 2008 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)
- De epiloog van vader Pachom (Jaarboek 2010 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)
- Een benadering van de orthodoxe eschatologie - Vertaling (uit het Frans) en commentaar (Jaarboek 2010 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)
- Het openbaringskarakter van het eerste scheppingsverhaal (Jaarboek 2010 Vereniging van Orthodoxen “H. Nikolaas van Myra”)

- Het openbaringskarakter van het tweede scheppingsverhaal (Jaarboek 2011 Vereniging van Orthodoxen "H. Nikolaas van Myra")
- Naschrift bij de beschouwingen over het openbaringskarakter der scheppingsverhalen (Jaarboek 2012 Vereniging van Orthodoxen "H. Nikolaas van Myra")
- Pelgrimage naar Bolsjië Dorki (Jaarboek 2013 v/h Vereniging van Orthodoxen "H. Nikolaas van Myra")
- Gedachten over wat openbaring eigenlijk is... (Jaarboek 2013 v/h Vereniging van Orthodoxen "H. Nikolaas van Myra")
- De vraag naar de zin en de vraag naar God - Op weg naar de herkenning van de waarheid (geen datum, eigen beheer)
- De eigenlijke breuk in het geloofsdelen tussen de Kerk van Oost en West (geen datum, eigen beheer)
- Reïncarnatiegeloof en Opstandingsgeloof (geen datum, eigen beheer)
- Leven vanuit de 'vol-einding' (inclusief de Akathist van dankzegging "Dank aan God voor alles") (geen datum, eigen beheer)
- Over de Cherubijnenhymne – vanuit de Cherubijnenhymne naar een verstaan van de orthodoxie (geen datum, op grond van een briefwisseling met een niet-orthodox hierover) (geen datum, eigen beheer)

